
Sprawozdania z działalności Towarzystwa : Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

---

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 70, 125-133

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

C. SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA

---

1. SPRAWOZDANIE SEKRETARZA GENERALNEGO

1. Rok 2007 był czwartym rokiem przedłużonej (z uwagi na obchody stulecia TNW) kadencji Prezydium i Zarządu, wybranych na lata 2004–2006. Uchwałę o przedłużeniu kadencji podjęło Zebranie Ogólne w dniu 10 maja 2007.

1.1. Prezydium działało w składzie: *Prezes*: Andrzej Paszewski (IV), *Wiceprezes*: Adam Hulanicki (III), *Sekretarz generalny*: Jacek Jadacki (II), *Zastępca sekretarza*: Ewa Wolnicz–Pawłowska (I), *Skarbnik*: Marek Kowalczyk (V), *Zastępca skarbnika*: Włodzimierz Zych (VI).

Skład ten w 2007 roku uległ zmianie, mianowicie po rezygnacji prof. Jacka Jadackiego (w dniu 15 maja 2007 roku) z funkcji sekretarza generalnego TNW, 28 maja tego roku Prezydium TNW podjęło decyzję o przekazaniu tych obowiązków jego dotychczasowemu zastępcy – prof. Ewie Wolnicz–Pawłowskiej.

1.2. Skład Komisji Rewizyjnej pozostał bez zmian: *Przewodniczący*: Witold Wieniawski (V), *członkowie*: Jan Doroszewski (V), Stanisław Kazubski (IV), Zdzisław Mikulski (III), Andrzej Trzebski (V).

1.3. 12 marca 2007 roku w Wydziale I wybrano na funkcję przewodniczącego prof. Krzysztofa Wrocławskiego, a na sekretarza: prof. Jadwigę Linde–Usiekiewicz. 30 listopada 2007 roku w Wydziale V wybrano ponownie na funkcję przewodniczącego prof. Jerzego Majkowskiego, a na sekretarza prof. Jerzego Waleckiego. Władze zmieniły się też w Wydziale III: obecnie przewodniczy prof. Jerzy Langer, a sekretarzem jest prof. Jan Gaj. Władze pozostałych wydziałów działały w 2007 r. w niezmiennym składzie.

1.4. 12 marca 2007 roku prof. Zdzisław Mikulski zrezygnował ze względów zdrowotnych z pełnionej funkcji Redaktora Naczelnego „Rocznika Towarzystwa Naukowego Warszawskiego” i przekazał swoje obowiązki prof. Ewie Wolnicz–Pawłowskiej. Druk „Rocznika” przejęło Wydawnictwo DiG.

1.5. Pracami Językowej Komisji Slawistycznej przy Wydziale I kierowały w dalszym ciągu prof. Hanna Taborska (przewodnicząca) i dr Ewa Rudnik-Karwatowa (sekretarz), a pracami Komisji Kultury Słowa przy Wydziale I – prof. Kwiryna Handke (przewodnicząca) i mgr Marta Sobocińska (sekretarz).

2. W dniu 30 listopada 2007 roku TNW liczyło 439 członków, w tym 282 członków zwyczajnych, 154 członków korespondentów oraz 3 członków honorowych.

2.1. Zebranie Ogólne z dnia 10 maja 2007 r. przyjęło 1 nowego członka zwyczajnego (prof. Stefan Zgliczyński z Wydziału V), zaś 4 dotychczasowych członków korespondentów uzyskało status członka zwyczajnego (profesorowie: Zbigniew Greń, Włodzimierz Pianka, Krystyna Waszakowa z Wydziału I oraz Małgorzata Wierzbicka z Wydziału IV). Przyjęto także 10 członków korespondentów (profesorowie: Grażyna Bobilewicz, Oskar Stanisław Czarnik, Joanna Jurewicz, Halina Karaś, Maria Małgorzata Szpakowska z Wydziału I, Kalina Bartnicka i Andrzej Eliaz z Wydziału II, Barbara Grzelakowska-Sztabert i Ewa Sikora z Wydziału IV oraz Jerzy Walecki z Wydziału V).

2.2. Na tymże zebraniu zgłoszono dwie kandydatury na członka honorowego TNW: prof. Ewy Rzetelskiej-Feleszko (Wydział I) oraz prof. Edwarda Rużyły (Wydział V). Sylwetki kandydatów z uzasadnieniem wniosku przedstawili: prof. Ewa Wolnicz-Pawłowska (Wydział I) i prof. Jerzy Majkowski (Wydział V). W głosowaniu jawnym obie kandydatury uzyskały jednogłośnie akceptację.

2.3. W 2007 r. zmarło 8 członków Towarzystwa: prof. Stanisław Kałużyński (członek Wydziału I, mongolista i sinolog), prof. Jerzy Michalski (członek Wydziału II, historyk), prof. Zofia Stefanowska (członek Wydziału I, historyk literatury), prof. Irena Dobrzycka (członek Wydziału I, filolog angielski), prof. Stanisław Miszczak (członek Wydziału VI, elektrotechnik), prof. Maria Cytowska (członek Wydziału I, filolog klasyczny), prof. Mirosław Kańtoch (członek Wydziału IV, wirusolog), prof. Mieczysław Künstler (członek Wydziału I, orientalista).

3. 3.1. W roku 2007 z uwagi na przygotowywaną konferencję jubileuszową stulecia TNW odbyło się tylko jedno ogólne zebrania naukowe, mianowicie 10 maja (przed zebraniem administracyjnym) prof. Joanna Tokarska-Bakir wygłosiła referat *Nauka prędko gnije (Adam Mickiewicz)*.

3.2. W roku 2007 Prezydium TNW oraz Komitet Organizacyjny obchodów stulecia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego podjęły następujące działania:

- 1) odbyło się 7 spotkań powołanego w roku 2006 Komitetu Organizacyjnego obchodów jubileuszu stulecia TNW. Skład Komitetu: prof. Andrzej Paszewski, prof. Jacek Jadacki, prof. Ewa Wolnicz-Pawłowska, prof. Włodzimierz Zych, prof. Zdzisław Mikulski, prof. Marek Kowalczyk, prof. Andrzej Śródka, prof. Kalina Bartnicka, dr Hanna Krajewska (Archiwum PAN). Komitet uzgodnił program obchodów jubileuszowych oraz podjął starania o uzyskanie środków finansowych na planowane zadania.
- 2) Wiosną 2007 roku, dzięki uzyskanej w poprzednim roku dotacji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ukazała się prezentacja multimedialna na płycie CD zawierająca materiały dotyczące historii TNW oraz jego działaczy.
- 3) Złożono wnioski o dotację na organizację wystawy, konferencji oraz wydanie publikacji okolicznościowych. Dzięki tym staraniom udało się uzyskać:
  - a) z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego 20 000 zł na organizację wystawy jubileuszowej (w tym 7 000 na wydanie katalogu) oraz 5 000 zł na organizację konferencji naukowej,
  - b) z Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, w ramach nowego programu „Partnerzy”, 15 000 zł na organizację obchodów.

Niestety nie udało się uzyskać wsparcia finansowego dla wydania *Księgi pamiątkowej*.

- 4) Patronat honorowy nad uroczystościami objęła Prezydent Warszawy, pani Hanna Gronkiewicz-Waltz. Pani Prezydent wyraziła również zgodę na sponsorowanie lunchu podczas uroczystości jubileuszowych.
- 5) Do Komitetu Honorowego obchodów zaproszeni zostali Ministrowie: Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Prezesi: PAU i PAN, Rektorzy warszawskich uczelni, Prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Prezes Kasy im. Miąnowskiego oraz Prezes Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego. Wszystkie osoby przyjęły zaproszenie.
- 6) Specjalny plakat okolicznościowy rozesłano do warszawskich uczelni i instytutów PAN oraz tych instytucji, których przedstawiciele zaproszeni zostali na obchody.

- 7) Rozesłano także 500 zaproszeń na uroczystości. Oprócz członków TNW, Prezydenta Miasta, członków Komitetu Honorowego i patronów medialnych zaproszenia otrzymali Prezesi: Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Towarzystwa Naukowego Płockiego, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Dyrektorzy: Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, Muzeum Marii Skłodowskiej–Curie, Muzeum Literatury, Muzeum Niepodległości, Muzeum Historycznego Warszawy, a także: Mazowiecki Kurator Oświaty, Stanisław Suszczyński (wnuk Prezesa TNW, Kazimierza Żorawskiego) i redaktor Krzysztof Michalski z Polskiego Radia.
- 8) Komitet Organizacyjny nawiązał kontakt z mediami w celu jak najszerszego poinformowania opinii publicznej o jubileuszu oraz uzyskania patronatu medialnego. Zrealizowane zostały trzy audycje radiowe (Radio TOK FM, Polskie Radio dla Zagranicy oraz pierwszy program Polskiego Radia). Artykuły okolicznościowe ukazały się ponadto w „Warsaw Point” oraz w „Gazecie Wyborczej”. Patronat medialny nad uroczystościami objęło Radio TOK FM oraz TVP Info (dawna TVP3). Na patronat medialny, pomimo starań Komitetu Organizacyjnego, nie zdecydował się ani tygodnik „Wprost”, ani „Polityka”.
- 9) Obchody jubileuszowe trwały dwa dni. Rozpoczęły się 24 listopada 2007 r. poranną mszą św. za zmarłych i żyjących członków Towarzystwa. Następnie członkowie Prezydium złożyli wieniec na grobie S. Staszica na Bielanach. Wieczorem w Sali Balowej Pałacu Tysskiewiczów–Potockich odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów i medali nowo wybranym członkom honorowym TNW oraz koncert *100 lat mazurka polskiego* (zorganizowany przez prof. Jacka Jadackiego).
- 25 listopada miała miejsce całonocna konferencja naukowa. Referaty wygłosili członkowie TNW (Leszek Zasztowt, Zdzisław Mikulski, Kalina Bartnicka, Andrzej Śródka, Jerzy Duszyński, Włodzimierz Zych, Roman Loth) i zaproszone dwie osoby z zewnątrz (Jan Piskurewicz oraz Henryk Rutkowski).
- 10) 25 listopada otwarto także wystawę jubileuszową, której organizacją zajęło się Archiwum PAN, gdzie przechowywane są zdjęcia, medale i inne dokumenty historyczne TNW. Część wystawy została zaprojektowana na planszach. Pozwolą one na prezentację wysta-

wy także w innych miejscach (np. przedstawieniem plansz wystawowych jest zainteresowane Muzeum Niepodległości).

- 11) W ramach obchodów odbyły się dwa koncerty: 24 listopada koncert *100 lat mazurka polskiego* i 25 listopada, po zamknięciu obrad – koncert Chóru Kameralnego przy TNW.
- 12) Komitet Organizacyjny nawiązał kontakt ze stacją PAN w Paryżu, której dyrektor, prof. Jerzy Pielaszek, wyraził zainteresowanie organizacją w 2008 r. konferencji z okazji stulecia TNW (dotyczącej w szczególności związków TNW z Francją). Przy okazji miałyby również być zaprezentowane plansze z wystawy jubileuszowej. Planowane jest wydanie broszury informacyjnej w języku francuskim. Termin organizacji przedsięwzięcia został ustalony na kwiecień 2008 r.

3.3. W 2007 roku w Wydziałach TNW zorganizowano następujące konferencje i sesje naukowe:

- (1) *Zagadnienia współczesnej biogerontologii* (Wydział IV)
- (2) *Nagrody Nobla w dziedzinie fizjologii i medycyny* (Wydział IV i V)
- (3) *Pamięć i jej zaburzenia* (Wydział IV i V)
- (4) *Postępy w epileptologii – Epileptogeneza – Nowoczesne metody diagnostyczne – Leczenie* (Wydział V)
- (5) *Europejskie mniejszości etniczne. Łużyce jako mniejszość wzorcowa* (Wydział I)
- (6) *Wczesne dzieje języków słowiańskich* (Wydział I wraz z Komitetem Słowianoznawstwa PAN)
- (7) *Procesy starzenia – nowe wyzwania dla społeczeństwa* (Wydział IV i V)
- (8) *Europa ducha – duch Europy* (konferencja zorganizowana w Białymstoku we współpracy z Wyższą Szkołą Administracji Publicznej i Uniwersytetem w Białymstoku).
- (9) *Selen – pierwiastek ważny dla zdrowia, fascynujący dla badacza* (konferencja zorganizowana przez Wydział IV TNW we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim oraz Komisją Analitycznej Spektrometrii Atomowej KCHA, PAN).

Zarząd TNW wyraził również zgodę na patronat honorowy warszawskiej sesji poświęconej zakończeniu prac nad edycją *Opera omnia* Mikołaja Kopernika oraz konferencji naukowej w Łodzi pt. *Literatura – kultura – tolerancja*.

3.3.1. Wydziałowe zebrania naukowe: Wydział I – 6; Wydział II – 2; Wydział III – 1; Wydział IV – 2.

3.3.2. Wykłady otwarte Wszechnicy PAN i TNW (łącznie 9):

- 9 stycznia 2007 r. Prof. dr hab. Jolanta Małuszyńska *Zobaczyć gen, chromosom i genom – czyli badania cytogenetyki molekularnej*
- 13 lutego 2007 r. Prof. dr hab. Piotr Tryjanowski *Życie intymne ptaków*
- 13 marca 2007 r. Dr Stanisław Bajtlik *Najstarsze światło we Wszechświecie – Nagroda Nobla z fizyki 2006*
- 10 kwietnia 2007 r. Prof. Jerzy Kozak (Instytut Mechaniki i Konstrukcji Wydziału Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej) *Mikro- i nanotechnologia – zarys stanu aktualnego i perspektywy rozwoju*
- 8 maja 2007 r. Dr hab. Krzysztof Jakubowski (Dyrektor Muzeum Ziemi PAN w Warszawie) *Ochrona dziedzictwa geologicznego*
- 12 czerwca 2007 r. Prof. Andrzej M. Brandt *O bezpieczeństwie budowli*
- 10 października 2007 r. Prof. dr hab. Roman Słowiński (Instytut Informatyki Politechniki Poznańskiej) *Poszukiwanie rozwiązań odpornych na brak danych metodami badań operacyjnych*
- 14 listopada 2007 r. Prof. dr hab. Wiesław Krajka *Nagrody Nobla po 100 latach – RUDYARD KIPLING – wizja Imperium, Księgi Dżungli*
- 12 grudnia 2007 r. Prof. dr hab. Jerzy Bralczyk *Polskie języki publiczne.*

3.3.3. Ponadto odbyły się następujące zebrania: a) administracyjne ogólne – 2, b) zebrania Zarządu – 3; c) zebrania Prezydium – 7; d) wydziałowe zebrania administracyjne – 9; e) zebrania Komisji Kultury Słowa – 9.

4. Podczas posiedzeń Prezydium i Zarządu Towarzystwa omawiano sprawy związane z przygotowaniem obchodów stulecia TNW oraz staraniami Prezydium o odzyskanie części majątku TNW. W związku z tą drugą sprawą prof. Andrzej Paszewski złożył następujące wyjaśnienie: „W dniu 19.09.2005 r. rozpoczęła się w Sądzie Rejonowym dla Warszawy–Mokotowa sprawa na wniosek PAN przy uczestnictwie TNW reprezentowanym przez Prezesa prof. Andrzeja Paszewskiego i Skarbnika prof. Marka Kowalczyka oraz pełnomocnika TNW panią adwokat Urszulę Parulską o zasiedzenie nieruchomości położonej w Konstancinie–Jeziornej przy ul. Jagiellońskiej (działki ewidencyjne nr 109, 110 i 111) o powierzchni 0,9954 ha i wartości wycenionej przez PAN na 2.699.520 zł. Pomimo naszych starań w sądzie i podjętej

Uchwały Zebrania Ogólnego TNW o wystąpieniu do PAN o odstąpieniu od roszczeń w sprawie w/w działek, PAN nie odstąpiła a Sąd Rejonowy dla Warszawy–Mokotowa w II Wydziale Cywilnym (sygn. akt. II Ns 1239/04) oddalił nasze roszczenie do w/w działek stwierdzając, że PAN nabyła z dniem 9.05.1973 r. własność nieruchomości przez zasiedzenie. Naszym zdaniem ustawa z dnia 30.10.1951 r. o PAN, na podstawie której została wydana uchwała Rady Ministrów z 13.12.1952 r. nr 1149/52 o zaprzestaniu działania TNW, została uchylona ustawą z dnia 17.02.1960 r. o PAN (Dz. U. z 1970 r. nr 4, poz. 35). W tej sytuacji zgodnie z podstawową zasadą techniki prawodawczej, akt wykonawczy do ustawy traci moc jednocześnie z uchwaloną ustawą, chyba że wyraźny przepis nowej ustawy utrzyma go w mocy na określony czas. Wobec braku takiego przepisu ustawowego, uchwała nr 1149/52 Rady Ministrów utraciła moc już z chwilą wejście w życie ustawy z dnia 17 lutego 1960 r., tj. z dniem 29 lutego 1960 r. Od wyroku sądu pierwszej instancji odwołaliśmy się do Sądu Okręgowego w Warszawie. Wydział V Cywilny Odwoławczy (sygn. akt. V Ca 586/07), który w dniu 13. 04. 2007 r. oddalił apelację, utrzymał decyzję sądu pierwszej instancji. W tej sytuacji odwołaliśmy się do kolejnej instancji; sprawa jest w toku”.

W dniu 20.12.2005 r. PAN zgłosiła do Sądu Rejonowego – Wydział Cywilny w Warszawie kolejny wniosek o zasiedzenie z dniem 9 maja 1973 r. działek oznaczonych w ewidencji gruntów nr 22/1, 22/2, 22/3, 22/4 o pow. 1,3223 ha w obrębie Konstancin–Jeziorna przy ul. Piasta. Także ta sprawa jest w toku. W tej sprawie powołano kuratora, gdyż wg posiadanej obecnie wiedzy istnieją jakoby dokumenty stwierdzające nabycie od właściciela tych działek.

W w/w sprawach Zebranie Ogólne na wniosek Skarbnika po akceptacji Prezydium Zarządu w dniu 10.05.2007 r. podjęło uchwałę zobowiązującą Zarząd TNW do dalszych starań, celem odzyskania części majątku, który obecnie nie służy nauce. W szczególności dotyczy to nieruchomości w obrębie gminy Konstancin–Jeziorna. W związku z tą uchwałą w dniu 19 czerwca br. odbyło się spotkanie Wiceprezesa PAN prof. Wojciecha Steca z Prezesem TNW prof. Andrzejem Paszewskim i Skarbnikiem TNW prof. Markiem Kowalczykiem w sprawach możliwości uregulowania spraw majątkowych Towarzystwa. Jednocześnie wyraziliśmy zaniepokojenie, że wg posiadanych informacji jedna z działek została sprzedana jeszcze przed uprawomocnieniem się wyroku sądowego i to za zadziwiająco niską cenę. W wyniku tego

spotkania zostało w dniu 4 lipca 2007 r. wystosowane pismo do Prezesa PAN prof. Michała Kleibera, na które do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy odpowiedzi, co budzi nasz niepokój o działania niezgodne z prawem.

Podjęto też rozmowy na temat odzyskania ciągłości prawnej TNW od roku 1907. Z rozmów przeprowadzonych przez Prezesa prof. Andrzeja Paszewskiego z prof. Markiem Safjanem i prof. Andrzejem Mączyńskim, sędzią Trybunału Konstytucyjnego wynikało, że sprawa nie jest prosta i może być uznana za przedawnioną. Uzyskaliśmy od PAU kopię pisma z Biura Prawnego Urzędu Rady Ministrów, z którego wynika, że ustawa rządowa likwidująca TNW była w zasadzie bezprawna. Wydaje się, że odzyskanie ciągłości mogłoby nastąpić w wyniku odpowiednich uchwał Senatu lub Sejmu, względnie wyroku Sądu Administracyjnego. Nie uzyskaliśmy jednak w tej sprawie wyraźnej odpowiedzi, którą ścieżką prawną należy postępować. Prezes TNW nawiązał w tej sprawie kontakt z senatorem Zbigniewem Romaszewskim i dostarczył mu kopie odpowiednich dokumentów (wysłane zostały dwa listy i odbyła się rozmowa). Wydaje się jednak, że ze strony senatora nie zostały podjęte żadne zdecydowane kroki.

5. Do 30 listopada 2007 r. ukazała się jedna książka opublikowana wspólnie z OBTA UW *Pogranicza Białorusi w perspektywie interdyscyplinarnej*. Wydany został także sześćdziesiąty dziewiąty tom *Rocznika Towarzystwa Naukowego Warszawskiego* za 2006 rok.

6. Kontynuowane były prace nad *Bibliograficzną bazą danych światowego językoznawstwa slawistycznego*, opracowywaną przez Językową Komisję Sławistyczną przy Wydziale I.

7. TNW zajmowało się w dalszym ciągu rozdziałem stypendiów konferencyjnych dla młodych naukowców, finansowanych przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Do dnia 1 grudnia 2007 r. rozstrzygnięto 4 edycje programu Stypendia Konferencyjne. Rozpatrzono 414 wniosków, z których pozytywnie zakwalifikowano 108. Przyznano stypendia na łączną kwotę 398 450 zł. Najniższe stypendium wyniosło 900 zł, najwyższe 8 000 zł.

Konkurs / Edycja	Liczba zgłoszo- nych wniosków	Liczba przyzna- nych stypendiów	Kwota stypendiów łącznie	Najniższe stypendium	Najwyższe stypendium
I	147	39	144 100	1 300	7 000
II	135	34	128 500	900	7 500
III	76	21	63 150	1 200	5 500
IV	56	14	62 700	2 400	8 000

Za dotychczasową działalność organizacyjną związaną z przydzielaniem stypendiów konferencyjnych Towarzystwo uzyskało od Fundacji na rzecz Nauki Polskiej specjalną nagrodę, która wręczona została Prezesowi prof. Andrzejowi Paszewskiemu.

8. Posiedzenie Zarządu, które odbyło się w dniu 14. grudnia 2007 r., było ostatnim zebraniem Zarządu w kadencji 2004–2006 (przedłużonej na 2007 r.). Rozpatrzono m.in. następujące sprawy:

- reorganizację pracy w Sekretariacie TNW
- propozycję zwiększenia składki członkowskiej z 50 do 100 zł
- podjęcie współpracy z Radą Języka Polskiego i Grupą Ubezpieczeniową Ergo–Hestia.

Propozycje uchwał przedstawiono następnie na Zebraniu Ogólnym, które odbyło się w tym samym dniu. Członkowie obecni na Zebraniu Ogólnym zaakceptowali przedłożone propozycje.